

VIGNE, Julius Octaaf de, advocaat, politicus, publicist (Gent 19 november 1844 - Gent 27 december 1908).

Geboren in een Gentse kunstenaarsfamilie, bezocht het atheneum en promoveerde in 1868 tot doctor in de rechten aan de universiteit te Gent. Julius de Vigne, vrijzinnig en flamingant was lid van het studentengenootschap 't Zal wel gaan. Hij behoorde tot de eerste generatie Vlaamsgezinden die het

gebruik van het Nederlands als bestuurstaal in Vlaanderen trachtte uit te breiden.

Julius de Vigne, die in 1867 redactielid werd van *Het Volksbelang* en in 1874 van *Nederlandsch Museum*, was te Gent zeer actief in Vlaamsgezinde liberale verenigingen. Hij was herhaaldelijk bestuurslid van de Gentse afdeling en van het Algemeen Bestuur van het Willemsfonds, medestichter van volksbibliotheken, voorzitter van het Van Crombrugge's Genootschap, secretaris en later voorzitter van de Vlaamsche Liberale Vereeniging van Gent. De Vigne was liberaal provincieraadslid van Oost-Vlaanderen (1873-'76), daarna gemeenteraadslid en schepen van Gent (resp. 1876-1907 en 1888-1907). In het stadsbestuur was hij een van de weinige verdedigers van het Vlaamse standpunt. Hij sprak er consequent Nederlands, ondanks de tegenkanting van zijn Franssprekende partijgenoten.

Julius de Vigne was volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Gent (-Eeklo) van 1878 tot '86 en van 1900 tot zijn overlijden. Samen met Edward Coremans was hij de promotor van de taalwet van 1883, die het officieel middelbaar onderwijs gedeeltelijk vernederlandste, de z.g. wet-De Vigne-Coremans. Ook de wet van 3 mei 1889 op het gebruik der talen in strafzaken ging terug op een voorstel dat De Vigne in 1884 mede had ingediend. Toch bleek uit beide wetsvoorstellen dat het Vlaamsbewust denken en handelen van De Vigne getemperd werd door een diep gevoel voor gematigdheid en door een politiek opportunisme, verweven met partij- en ideologische belangen. Hier van getuigde ook zijn pleidooi voor de aanhechting van een Vlaamse afdeling bij de Académie royale de Belgique tegen het regeringsontwerp tot oprichting van een autonome Vlaamse academie te Gent (1886). Wekte dit telkens ontstemming in Vlaamse kringen, dan riep de houding van De Vigne in de strijd voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit een algemeen en krachtig verzet op. De Vigne was immers voorstander van een tweetalige hogeschool te Gent. Met kracht verzette hij zich tegen de volledige vernederlandsing, omdat deze hervorming het bestaan van de enige rijksuniversiteit in het Vlaamse land („onze universiteit... een brandpunt van liberalisme... waar elk confessioneel onderwijs uitgesloten is”) in gevaar zou brengen. De Vigne bleef op dit standpunt en hierdoor raakte deze leider van de Gentse liberale flaminganten in de V.B. geïsoleerd.

WERKEN: Artikelen in *Studenten-Almanak van 't Zal wel Gaan* (1864-'67); *De Vlaamsche Kunstbode* (1872-'73); *Jaarboek van het Willemsfonds* (1873) en in *De Vlaamsche Gids* (1905). - Voordrachten o.m. *Het liberaal Programma* (1901). - Juridische werken: *Kiezershandboek of uitleggingen op de belgische kieswetten* (1871); *Belgisch Kieswetboek van 18 mei 1872* (1872); *De staatswetten van België* (1874). - Novellenbundel: *Snipperuren* (1899).

LITERATUUR: A. Prayon-van Zuylén, *De Belgische taalwetten* (1892); - J. Mac Leod, *Over de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool* (1903); - P. Fredericq, *Schets eener Geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, II-III (1908-'09); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, III-IV (1964-'65).

MARC D'HOKER